

Előterjesztés
a Kerületfejlesztési és Környezetvédelmi Bizottság részére
a 2016. évi özönnövény-mentesítési feladatok végrehajtásáról szóló tájékoztatóról

I. Tartalmi összefoglaló

A Kerületfejlesztési és Környezetvédelmi Bizottság a 2016. március 23-ai ülésen tárgyalta a 2016. évi özönnövény-mentesítési feladatokkal kapcsolatos tájékoztatót, amelyben kitűzött célként fogalmazódott meg a parlagfű elterjedése és az egészségkárosító hatása elleni hatékony védekezés, illetve a gyom és faszarjak (bálványfák) eltávolítása érdekében való hatósági fellépés.

A parlagfű-mentesítés mellett figyelmet kell fordítani a bálványfák irtására is, mivel ez az agresszív, gyökérsarjaival terjeszkedő fa számos helyen – az utak mentén, a kerítések és épületek falánál, a járda- és a falrepedésekben – megtalálható. A bálványfa-fertőzöttség felszámolása fontos közérdek. Káros hatása legfőképpen abban áll, hogy agresszív térfoglalásával elveszi az élőhelyet az értékes, őshonos növényzettől. A bálványfa ökológiai és turisztikai szempontból egyaránt csökkent értékűnek tekinthető, és ahol megjelenik, ott a terület az elhanyagoltság képét mutatja. Gyors növekedése miatt az élőhely természetes fajaival szemben előnyben van, azokat kiszorítja, ezért a mentesítésre egyre nagyobb szükség van.

1. Az özönnövény-mentesítési kötelezettségek jogszabályi háttere

A parlagfű-mentesítési kötelezettséget az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: Éltv.) határozza meg. Az Éltv. rendelkezik az emberi egészséget veszélyeztető károsítók elleni védekezésről.

Az Éltv. 17. § (4) bekezdése szerint:

„17. § (4) A földhasználó köteles az adott év június 30. napjáig az ingatlanon a parlagfű virágbimbójának kialakulását megakadályozni, és ezt követően ezt az állapotot a vegetációs időszak végéig folyamatosan fenntartani.”

Az Éltv. előírja továbbá a védekezési kötelezettséget elmulasztókkal szemben a közérdekű védekezés elrendelését.

A fás szárú növények védelméről szóló 346/2008. (XII. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. R.) határozza meg a fák és cserjék kezelésére és kivágására vonatkozó szabályokat.

A Korm. R. 4. § (1) és (2) bekezdése szerint:

„4. § (1) A használó köteles gondoskodni az ingatlanon lévő fás szárú növények fenntartásáról, az adott faj tulajdonságainak megfelelő szakszerű kezeléséről (így különösen víz- és tápanyag-utánpótlásról, metszésről, növény-egészségügyi beavatkozásról), valamint szükség szerinti pótlásról.

(2) A használó köteles gondoskodni az ingatlanán lévő fás szárú növények emberi életet, egészséget veszélyeztető részeinek eltávolításáról.”

A Korm. R. 2. § (4) bekezdése szerint::

„2. § (4) Ha a pótlás az 1. mellékletben szereplő inváziós fás szárú növény kivételként meghatározott kertészeti változataival történik, ingatlan tulajdonosa, vagy kezelője, vagy az ingatlanon lévő fás szárú növényekkel bármely jogviszony alapján rendelkezni jogosult használója (a továbbiakban együtt: használó) köteles gondoskodni a fás szárú növény továbbterjedésének megakadályozása érdekében az újulat eltávolításáról.”

Szabályozást tartalmaz a Budapest Főváros Közgyűlésének a főváros köztisztaságáról szóló 48/1994. (VIII. 1.) Fővárosi Közgyűlés rendelete (a továbbiakban: Főv. Kgy. R.) is.

A Főv. Kgy. R. 3. § (1) bekezdés a), b) és c) pontja szerint:

„3. § (1) Az ingatlan tulajdonosa (kezelője, használója) köteles gondoskodni:

a) az ingatlan – beleértve az ingatlan nyilvántartásban közterületként nyilvántartott belterületi földrészletet is – és az ingatlan előtti járda, továbbá a járda és a kocsút közötti kiépített vagy kiépítetlen terület gondozásáról, tisztán tartásáról, szemét- és gyommentesítéséről, hóeltakarításról és síkosság mentesítéséről.

b) a beépítetlen telekingatlan tisztán tartásáról és gyommentesítéséről,

c) a telekingatlanról a gyalogjárda és az úttest fölé nyúló ágak és bokrok megfelelő nyeséséről;”

A Képviselő-testület a 2015. december 15-ei ülésén megalkotta a Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testületének a közösségi együttélés alapvető szabályairól szóló 32/2015. (XII. 18.) önkormányzati rendeletet (a továbbiakban: Önk. R.), amely 2016. február 1-jén lépett hatályba.

Az Önk. R.-nek a közterületek rendjére vonatkozó fontosabb rendelkezései az alábbiak.

„7. § (1) Az az ingatlantulajdonos, -kezelő vagy -birtokos, aki

a) nem gondoskodik az ingatlana előtti járda, az ingatlanához csatlakozó járda, valamint a járda és az úttest közötti kiépített vagy kiépítetlen terület, járda hiányában az ingatlana telekhatárától számított egy méter széles területsáv gondozásáról, tisztán tartásáról, gyomnövényektől, illetve gyomfáktól történő mentesítéséről, síkosság-mentesítéséről és a hó eltakarításáról,

b) az ingatlanán lévő felépítmény homlokzatát vagy az ingatlana kerítését nem tartja tisztán, nem gondoskodik az építménye falának, illetve az ingatlan kerítésének a tövéből kinövő gyomnövényektől, illetve gyomfáktól történő mentesítéséről,

c) nem gondoskodik a telekingatlana tisztán tartásáról a gyomnövényektől, illetve gyomfáktól történő mentesítéséről, vagy

d) nem gondoskodik a telekingatlanáról a közterületre kinyúló ágak és bokrok megfelelő nyeséséről,

megsérti a közösségi együttélés alapvető szabályait, és ötezer forinttól természetes személy esetében százötvenezer forintig, jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet esetében ötszázezer forintig terjedő közigazgatási bírsággal sújtható.

[...]

(4) A közszolgáltató vagy más területhasználó köteles gondoskodni a tevékenységével összefüggésben közterületen elhelyezett műtárgy rendezettségéről és tisztán tartásáról, valamint a műtárgy fél méteres körzetének tisztán tartásáról, a gyomnövényektől, illetve gyomfáktól való mentesítésről.

(5) Aki a (4) bekezdésben meghatározott kötelezettségének nem tesz eleget, megsérti a közösségi együttélés alapvető szabályait, és ötezer forinttól ötszázezer forintig terjedő közigazgatási bírsággal sújtható.

(6) Az (1), (3) és (4) bekezdésben meghatározott, a közösségi együttélés alapvető szabályait sértő magatartás miatt a közterület-felügyelő harmincezer forint helyszíni bírságot szabhat ki. ”

A jogszabályi rendelkezések megállapítják az ingatlan tulajdonosának az ingatlan és az ingatlan előtti közterület meghatározott részének tisztántartására, gyomfa- és gyommentesítésére vonatkozó kötelezettségét, bár a Föv. Kgy. R. nem szankcionálja a nem teljesítést, azonban az Önk. R. megalkotásával lehetővé vált, hogy Kőbánya rendezettségét, a közterületek rendjét, köztisztaságát zavaró szabályszegőkkel szemben jogkövetkezményt lehessen alkalmazni. Ezenkívül az Éltv. előírja, hogy a földhasználó köteles az adott év június 30. napjáig az ingatlanon a parlagfű virágbimbójának kialakulását megakadályozni, és ezt követően ezt az állapotot a vegetációs időszak végéig folyamatosan fenntartani.

2. Előkészítő munka a vegetációs időszak előtt

2016. februárban egy előkészítő nyilvántartás készült, amely a parlagfűvel és gyommal fertőzött beépített vagy beépítetlen ingatlanokat és a közterületi szakaszaikat tartalmazta a korábbi évek felmérései alapján.

A gyom-, parlagfű- és hulladékmentesítés, valamint a fák és fasarjak megfelelő nyesésével kapcsolatban az Önkormányzat honlapján és a Polgármesteri Hivatal épületének több pontján a Hatósági Főosztály közleménye megjelent 2016. április 20-án. A felhívás az Éltv., illetve az Önk. R. jogszabályi előírásait és jogkövetkezményeit tartalmazza. A hirdetmény az előterjesztés 1. mellékletét képezi.

A kerület rendezettsége, a környezet kulturált kialakítása, az ingatlanok és az azok előtti járda, valamint a járda és úttest közötti közterületi rész tisztaságának megóvása, hulladék-, gyomfa- és gyommentesítése, téli időszakban a hóeltakarítás nem valósítható meg a lakosság, az ingatlantulajdonosok együttműködése nélkül.

2016. április 28-án a Polgármesteri Hivatal Hatósági Főosztálya egyeztető tárgyalást hívott össze a társszervek és a kerület rendezett állapotának fenntartásában fontos szerepet játszó cégek bevonásával, amelyen a Kőbányai Közterület-felügyelet, a Kőkert Kft., a Főpolgármesteri Hivatal Vagyongazdálkodási Főosztály, a MÁV Zrt., a FŐKERT Non-profit Zrt., a BKV Zrt. részéről az Autóbusz és Trolibusz Üzemeltetési Igazgatóság és a Vasúti Üzemeltetési Igazgatóság, valamint a 3-as villamos vonalának felújítási munkálatait kivitelező cég, az A-Híd Zrt. képviselői vettek részt.

A Program keretében a társszervekkel, szervezetekkel egyeztetés történt a közterületek, az utak, a parkok, az iparvágányok, a növénykazetták és az egyéb ingatlanok gyommentesítési feladatairól, a kaszálás gyakoriságának szükségességéről, amely munkálatok egy éves ütemtervben feljegyzésre kerültek. Ezenkívül az egyeztető tárgyaláson a Hatósági Főosztály ismertette az Önk. R. rendelkezéseit, felhívva a figyelmet a szabályszegés elkövetése esetén kiszabható közigazgatási bírságra. A későbbi folyamatos kapcsolattartás érdekében rögzítésre került az egyes cégeknél és szervezeteknél a gyommentesítési koordinátor személye és elérhetősége.

2016. április hónaptól megkezdődött a kerület zöldfelületi állapotának felmérése, valamint az előző évben problémát mutató ingatlanok ellenőrzése. Ezt követően azok a cégek és ingatlantulajdonosok, akiknek a területei az első ellenőrzéskor rendben voltak, írásban postai úton emlékeztető/tájékoztató felhívást kaptak az Éltv., valamint az Önk. R. alapján a rendezett állapot fenntartására.

Az első ellenőrzést követően azokra az ingatlanokra és ingatlanok előtti közterületekre, ahol évek óta túrhetetlen állapotok uralkodtak, az előzetes felhívást mellőzve közigazgatási eljárás kezdeményezése történt a Hatósági Osztály felé.

Ezenkívül voltak olyan területek, amelyek rendbetételét a tulajdonosok rendszeresen elvégzik, de az első ellenőrzéskor problémásak voltak, ebben az esetben az ingatlantulajdonosok, -kezelők, vagy -birtokosok (a továbbiakban: tulajdonos) szintén felhívást kaptak az ingatlanok és az ingatlanok előtti közterületnek a közléstől számított 8 napon belül történő rendbetételére.

2016. év	Ingatlanok száma (db)	Tulajdonosok (cégek, magánszemélyek) száma (db, illetve fő)
Első ellenőrzést követő felhívás a vegetációs időszakot megelőzően	259	339
Első ellenőrzést követő azonnali közigazgatási eljárás kezdeményezése	28	-

A 2015. év hasonló időszakában 154 ingatlan vonatkozásában, 158 tulajdonos kapott felhívást.

A Program feladatként határozta meg Kőbánya közigazgatási területén a magán és önkormányzati ingatlanok, közterületek gyommal fertőzöttségének, valamint elhanyagoltságának és rendezetlenségének a felmérését.

A vegetációs időszak előtt 2016. május 28-án a Kőbányai Közterület-felügyelet, a Kőbányai Vagyonkezelő Zrt., a Kőkert Kft., és a Hatósági Főosztály munkatársainak részvételével történt a problémás helyek feltárása.

Az ingatlanok helyszíni bejárása során tapasztaltak szerint a gyom, illetve a faszarjak, bálványfák eltávolításának hiánya általában összekapcsolódott. Ahol az ingatlan gazos és rendezetlen volt, ott a bálványfa sarjak is megjelentek.

A gyommal fertőzött ingatlanok feltárásában a Hatósági Főosztály munkáját segítette a lakosság is. A lakossági bejelentések leggyakrabban elektronikus úton érkeztek az önkormányzat honlapján működtetett bejelentő rendszeren keresztül, a Járókelő bejelentő oldalról, valamint az országos Parlafű Bejelentő Rendszer (PBR) által közvetlenül, illetve a Parlafűmentes Magyarországért Egyesület képviselőjén keresztül.

3. A vegetációs időszakban elvégzett feladatok

A Kőkert Kft. 2016. áprilisától folyamatosan kaszált a vegetációs időszak végéig, illetve igény és kérés alapján többször is gyommentesítést végzett a problémás közterületeken, parkokban.

A Kőbányai Vagyonkezelő Zrt. üzemeltetésében, illetve kezelésében lévő önkormányzati tulajdonban lévő telek- és lakóingatlanok rendbetétele is folyamatosan zajlott.

2016. július 1-jétől hetente, illetve kéthetente a Hatósági Főosztály ellenőrizte az ingatlanok és az ingatlanok előtti közterületek állapotát, gyomfa- és gyommentesítését. Az ellenőrzéseket a Kőbányai Közterület-felügyelet segítette annak érdekében, hogy minél több helyszínre lehessen eljutni. Az ellenőrzések célja nagyrészt a felszólított tulajdonosok ingatlanjainak utóellenőrzése volt, illetve mindeközben további problémás ingatlanok feltárása is megtörtént.

A visszaellenőrzések során, amennyiben az ingatlan vagy az ingatlan előtti közterület a felszólítást követően is problémás volt, úgy az Önk. R. alapján közigazgatási szabályszegési eljárás kezdeményezése történt a Hatósági Osztály felé. Néhány ingatlan tekintetében többszöri ellenőrzést követően a közigazgatási eljárás újra kezdeményezése történt, illetve részbeni teljesítés miatt újabb felhívások mentek ki a tulajdonosok számára.

2016. év	Ingatlanok száma (db)	Tulajdonosok (cégek, magánszemélyek) száma (db, ill. fő)
Felhívás a vegetációs időszakban	39*	39
Utóellenőrzést követő közigazgatási eljárás kezdeményezése	51**	-

*a számadat már tartalmazza az ismételt felhívások számát (10 db)

**a számadat már tartalmazza a közigazgatási eljárás újra kezdeményezésének számát (11 db)

Az Önk. R. 7. § (4) bekezdése alapján a közszolgáltatók közterületen elhelyezett vagy közterületre átnyúló műtárgyai, oszlopai, illetve kapcsolószekrényei tekintetében meghozott jogszabályi előírásairól, valamint a jogkövetkezményekről a Hatósági Főosztály 12 darab felhívást küldött ki a közszolgáltatók számára.

A vegetációs időszak előtt az ellenőrzést követően kiküldött nagy mennyiségű felhívások zöme a vegetációs időszakban (július 1-jétől), a tértivevény visszaérkezését követően kerültek visszaellenőrzésre, és a tapasztalat az volt, hogy az Önk. R. hatására az ingatlanok tulajdonosainak nagy része a kaszálást elvégezte az ingatlanokon és az ingatlanok előtti közterületeken.

A visszaellenőrzések a mai napig folyamatosan zajlanak. A visszaellenőrzések száma 2016. október 31-éig 238 db ingatlanra vonatkozott. 2015. évben 108 ingatlan visszaellenőrzése történt meg.

Kőbányán jellemzően nem a parlagfű-szennyezettség okozza a fő problémát, ugyanakkor fontos, hogy minden esetben fellépjen a Hatósági Főosztály az allergén növény irtása érdekében.

2016. július 1-jét követően a parlagfűvel borított ingatlanok esetében a Hatósági Főosztály Építésügyi és Környezetvédelmi Osztálya az eljárást megindította, és határozattal 2 esetben közérdekű védekezést rendelt el.

Közérdekű védekezés elrendelése	2016. év
Hatósági határozat (db)	2

A közérdekű védekezéssel párhuzamosan a növényvédelmi bírság kiszabása a Pest Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági, Növény- és Talajvédelmi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztály (1135 Budapest, Lehel utca 43-47.) hatáskörébe tartozik.

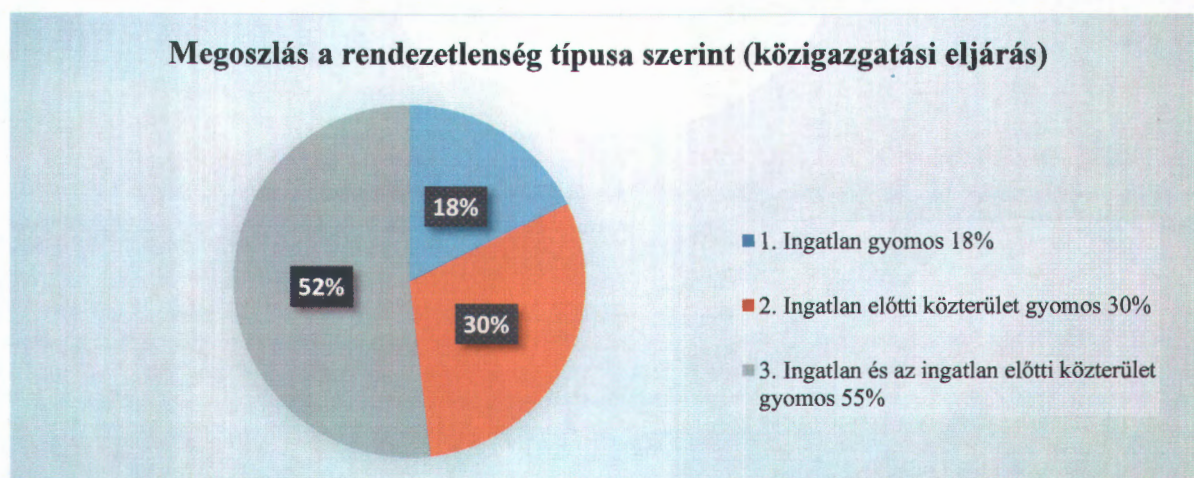
A közérdekű védekezést elrendelő határozatban foglalt kényszerkaszálásra a Kőkert Kft. lett kijelölve. A kényszerkaszálások végrehajtására nem került sor, mivel mindkét esetben önkéntes teljesítés történt a kötelezettek részéről a határozat kézhezvételét követően. Ez nem mentesít

azonban a növényvédelmi bírság kiszabása alól. Az előterjesztés 2. mellékletét képezi egy ingatlan fényképfelvétele, amely ügyében eljárást folytatott a Hatósági Főosztály.

Az Önk. R. 2016. február 1-jén történt hatályba lépésével lehetővé vált a rendezetlen ingatlanok tulajdonosaival szembeni szabályszegési eljárás lefolytatása és jogkövetkezményként közigazgatási bírság kiszabása. Az előterjesztés 3. mellékletét képezi egy ingatlan felvétele, amely ügyében közigazgatási eljárást indított a Hatósági Főosztály.

Az Önk. R. 7. § (1) bekezdés a), b), c) és d) pontja alapján indított eljárások számát, az eljárásban kiszabott közigazgatási bírság összegét, valamint a befolyt közigazgatási bírság összegét az alábbi táblázat mutatja.

Közigazgatási szabályszegési eljárások száma 2016. október 31-ig (db)	Kiszabott közigazgatási bírság 2016 október 31-ig (Ft)	Befizetett, beszedett közigazgatási bírság 2016. október 31-ig (Ft)
79	3 558 000	1 855 000

A korábban felsorolt hatósági intézkedések részletes adatainak összefoglalását az alábbi táblázat tartalmazza.

Felszólítások száma összesen (ingatlan/tulajdonosa)	298/378
Közigazgatási eljárások száma összesen (db)	79
Felszólítások száma a vegetációs időszak előtt (ingatlan/tulajdonos)	259/339
Közigazgatási eljárások száma a vegetációs időszak előtt (db)	28
Felszólítások száma a vegetációs időszakban (ingatlan/tulajdonos)	39/39
Közigazgatási eljárások száma a vegetációs időszakban (db)	51
Közérdekű védekezés (db)	2
Közszolgáltatók számára küldött felhívás (db)	12

A 2016. év időjárása különösen kedvezett a növényzet növekedésének, ezért a szokásosnál is nagyobb kihívást jelentett a feladatok megoldása. A 2016. évben az előző évhez képest már egy hónappal korábban megkezdtuk az ellenőrzéseket és a felhívások kiküldését.

A következetes helyszíni ellenőrzéseknek és visszaellenőrzéseknek, a felhívások magas számának, valamint a szabályszegési eljárásoknak köszönhetően jelentős eredményeket értünk el a kerület rendezettségének kialakításában.

A felhívásokat követően a tulajdonosok 80 százaléka egy-két héten belül önként teljesített. A szabályszegési eljárás során már az eljárás megindításáról szóló értesítés közzétételét követően a tulajdonosok rendezték az ingatlant, illetve az ingatlan előtti közterületet. A gyomfa- és gyommentesítés nem mentesít a közigazgatási bírság kiszabása alól, azonban méltányossági körülményként értékelhető.

Kevés számban fordult elő olyan eset, hogy a kiszabott közigazgatási bírság ellenére a rendezettség kialakítása nem történt meg. Ebben az esetben ismételt eljárás indult a szabályszegővel szemben.

Továbbra is problémát jelent azonban a fővárosi, illetve a MÁV-kezelésű ingatlanok gyomfa- és gyommentesítése annak ellenére, hogy mind a főváros megfelelő szervezeteivel, mind a MÁV Zrt.-vel rendszeres kapcsolatban állunk, és több ingatlan esetében közigazgatási bírság is kiszabásra került. Gondot jelentenek továbbá az elhagyott ingatlanok, amelyek sokszor felszámolás alá került cégek tulajdonában állnak. Ilyenkor minden esetben a felszámoló felé történik jelzés, és közigazgatási bírság is kiszabásra kerül, ami nem minden esetben hozza meg a várt eredményt.

Budapest, 2016. november „9.”

Dr. Szabó Krisztián

FELHÍVÁS

gyom-, parlagfű- és hulladékmentesítésre, fák és fasarjak megfelelő nyesésére

Felhívjuk a Tisztelt kőbányai ingatlantulajdonosok, használók és kezelők figyelmét az emberi életminőséget veszélyeztető özönnövények visszaszorításának, a gyommentesítésnek, valamint környezetünk tisztántartásának a fontosságára és jogszabályi előírásaira.

Az ingatlan tulajdonosa, használója **adott év június 30. napjáig az ingatlanon a parlagfű virágbimbójának kialakulását megakadályozni, és ezt követően ezt az állapotot a vegetációs időszak végéig folyamatosan fenntartani.** A védekezést elmulasztóval szemben az adott év június 30. napját követően **közérdekű védekezés rendelhető el,** valamint az élelmiszerlánc felügyeleti hatóság 15 000 forinttól 5 000 000 forintig terjedő növényvédelmi bírság kiszabására jogosult.

A Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testülete megalkotta a közösségi együttélés alapvető szabályairól szóló 32/2015. (XII. 18.) önkormányzati rendeletet, amely Kőbánya rendezettségének védelmében jogszabályi előírásokat és jogkövetkezményeket tartalmaz. A rendelet alapján az az ingatlantulajdonos, -kezelő vagy -birtokos, aki

- **nem gondoskodik az ingatlana előtti járda, az ingatlanához csatlakozó járda, valamint a járda és az úttest közötti kiépített vagy kiépítetlen terület, járda hiányában az ingatlana telekhatárától számított egy méter széles területsáv gondozásáról, tisztán tartásáról, gyomnövényektől, illetve gyomfáktól történő mentesítéséről,**
- az ingatlanán lévő felépítmény homlokzatát vagy az ingatlana kerítését nem tartja tisztán, nem gondoskodik az építménye falának, illetve az ingatlan kerítésének a tövéből kinövő gyomnövényektől, illetve gyomfáktól történő mentesítéséről,
- **nem gondoskodik a telekingatlana tisztán tartásáról és gyomnövényektől, illetve gyomfáktól történő mentesítéséről,**
- **nem gondoskodik a telekingatlanáról a közterületre kinyúló ágak és bokrok megfelelő nyeséséről,**

megsérti a közösségi együttélés alapvető szabályait, és ötezer forinttól természetes személy esetében százötvenezer forintig, jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet esetében ötszázezer forintig terjedő **közigazgatási bírsággal** sújtható, illetve a közterület-felügyelő harmincezer forint **helyszíni bírságot** szabhat ki.

A rendelet alkalmazásában a terület akkor gondozott, ha a talajtakaró növényzet magassága **a húsz centimétert nem haladja meg** és a fás szárú növények, illetve bokrok két és fél méter magasság alatti része **nem nyúlik az úttest,** illetve a **járda fölé,** valamint a fás szárú növény **sarját eltávolították.**

A fentiek értelmében kérjük a Tisztelt kőbányai ingatlantulajdonosokat, használókat, illetve kezelőket, hogy a 2016. évben is mielőbb tegyék meg a szükséges intézkedéseket a Budapest X. kerület közigazgatási területén található ingatlanok gyom- és szemétkiszáradására, környezetének tisztántartására és a rendezett állapot folyamatos fenntartására.

Együttműködésüket köszönjük!

Kőbányai Polgármesteri Hivatal
Hatósági Főosztály

Előtte:

Utána:

Előtte:

Utána:

